

gemeente
HEEZE-LEENDE

Raadsinformatiebijeenkomst Kaderbrief 2027

08 juni 2026

gemeente
HEEZE-LEENDE

Inleiding

- Algemene uitgangspunten Kaderbrief
- Kaderbrief 2027
- Uitdagingen Begroting 2027 – 2030
- Autonome ontwikkelingen
- Niet-autonome ontwikkelingen zonder financiële gevolgen
- Niet-autonome ontwikkelingen – Investerings(kredieten)
- Ophogingen investeringen (kredieten)
- Ontwikkelingen na de Kaderbrief 2027
- Vervolgproces Kaderbrief 2027
- Vragen

gemeente
HEEZE-LEENDE

Algemene uitgangspunten Kaderbrief

Fundament voor beleidskeuzes

De kaderbrief 2027–2030 vormt de basis voor financiële en beleidsmatige beslissingen van de gemeente in de komende jaren.

Uitdagingen voor gemeenten

De gemeente Heeze-Leende staat voor stijgende kosten, onzekerheden in het gemeentefonds en toenemende maatschappelijke verwachtingen.

Richting en realisme

Deze presentatie benadrukt het belang van een duidelijke koers en haalbare, betaalbare keuzes voor de toekomst.

Inzicht en politieke afwegingen

De presentatie biedt inzicht in financiële situatie, noodzaak van ombuigingen en ruimte voor politieke beslissingen.

Kaderbrief 2027

Een kaderbrief is een vooruitblik op de Begroting 2027 – 2030.
Hierin worden veelal de volgende onderdelen in opgenomen:

- Vaststellen van de (financieel)technische uitgangspunten voor de Begroting 2027 – 2030
- Vaststellen van nieuwe beleidswensen(binnen de financieel beschikbare ruimte)
- De kaders worden meerjarig vastgesteld(de kaders gelden voor de jaren 2027 t/m 2030);
- Er wordt rekening gehouden met (financiële) mee- en tegenvallers;
- Een kaderbrief wordt in het voorjaar opgesteld en geldt voor het jaar T+1(2027) en 3 opvolgende jaren(2028/2029/2030).

Een Kaderbrief, ook wel Kadernota, Perspectievennota of Voorjaarsnota genoemd is niet verplicht en vormvrij.

Uitdagingen voor de Begroting 2027 – 2030

- **Sluitende Begroting 2027 aanbieden, terwijl we ons geconfronteerd zien met meerjarige tekorten:**
 - 2027: - € 1.546.000**
 - 2028: - € 2.334.000**
 - 2029: - € 1.983.000**
 - 2030: - € 1.865.000**
- **Om de tekorten op te lossen, zijn we inmiddels gestart met een ombuigingsproces. We dienen tussen € 3,0 en € 4,0 miljoen te bezuinigen**
- **In de Kaderbrief 2027 hebben we daarom ook alleen die ontwikkelingen opgenomen die voor ons onvermijdbaar zijn:**
 - a. Bijdragen aan Gemeenschappelijke Regelingen(GR'en);**
 - b. Indexeringen**
 - c. Ontwikkelingen die onvermijdelijk, onvoorzienbaar en niet te vermijden zijn(3 O's)**

Autonome ontwikkelingen

Op basis van de 1^e Begrotingswijziging 2026 en de ontwikkelingen die wij genoodzaakt om toch op te nemen in de Kaderbrief 2027:

1. Indexeringen
2. Gemeenschappelijke Regelingen
3. Autonome ontwikkelingen (ontwikkelingen van al eerder vastgesteld beleid waarin wij geen keuzevrijheid hebben)

is de stand van de Begroting 2027 -2030, zoals opgenomen in de Kaderbrief 2027:

Alle bedragen x€ 1.000

Financiële mutaties kaderbrief 2027-20	2027	2028	2029	2030
Beginsaldo na 1ste begrotingswijziging 2026	-1.546	-2.334	-1.983	-1.865
Resultaat indexeringen	200	200	200	200
Totaal gemeenschappelijke regelingen	-698	-511	-591	-555
Totaal overige autonome ontwikkelingen	-961	-938	-988	-1.246
Totaal autonome ontwikkelingen	-1.459	-1.249	-1.379	-1.601
Begrotingssaldo na Kaderbrief 2027-2030	-3.005	-3.583	-3.362	-3.466
<i>Waarvan incidenteel</i>	<i>-404</i>	<i>-363</i>	<i>-72</i>	<i>46</i>
<i>Waarvan structureel</i>	<i>-2.601</i>	<i>-3.220</i>	<i>-3.290</i>	<i>-3.512</i>

Wel zij hierbij opgemerkt dat nog niet alle autonome ontwikkelingen ook (volledig) financieel vertaald zijn. Denk bijvoorbeeld aan de begroting 2027 -2030 van de GRSA2.

De toezichthouder, de provincie Noord-Brabant, controleert een begroting op het structurele begrotingssaldo. Dat is het bedrag dat wij dienen te bezuinigen. Conclusie is wel dat ons begrotingssaldo, vergeleken met de 1^e Begrotingswijziging 2026, is verslechterd.

Niet-autonome ontwikkelingen zonder financiële gevolgen

Behalve autonome ontwikkelingen met financiële gevolgen, hebben we in de Kaderbrief 2027 ook niet-autonome ontwikkelingen meegenomen die nog niet, deels of volledig, financieel vertaald kunnen worden omdat de gevolgen hiervan pas later bekend worden. De keuze is aan u, als raad, om deze beleidsontwikkelingen te implementeren of niet. Het is nog geen beleid wat is vastgesteld.

Denk bijvoorbeeld het armoedebeleidsplan of de inkomensafhankelijke bijdrage voor huishoudelijke hulp (Wmo).

In onderstaande tabel hebben we een inschatting gemaakt (voor zover mogelijk) van de financiële gevolgen van deze niet-autonome ontwikkelingen voor de Begroting 2027 – 2030:

Alle bedragen x€1.000

Beleidsontwikkelingen (niet-autonoom)	2027	2028	2029	2030
Programma 1: Dienstverlening en Bestuur				
1 Implementatie Participatieverordening	-98	-48	-	-
Programma 2: Wonen, Bedrijven en Recreëren				
2 Invoering " Wet versterking regie op de Volkshuisvesting "	Pm	Pm	Pm	Pm
3 Realisatiestimulans woningbouw	Pm	Pm	Pm	Pm
4 Woonzorgvisie 2024 – 2027: uitvoering project "Woonleefcirkel"	-17	-17	-	-
5 Waarderend onderzoek cultureel erfgoed	-50	-	-	-
Programma 3: Samen leven en Participeren				
6 Versterken voorliggend veld jeugd	-94	-94	-94	-94
7 Subsidieverlening aan dorpshuizen en dekking professionalisering	-	-100	-100	-100
8 Vervangen inrichting dorpshuizen	-10	-	-	-
9 Uitvoeringsbudget beweging zorg naar preventie	-30	-30	-30	-30
10 Stimuleringsbudget gemeenschapsversterkend werken	-25	-25	-25	-25
11 Meerjarige samenwerkingsovereenkomst buurtgezinnen	-31	-31	-31	-31
12 Uitvoeringsbudget sportakkoord	-14	-14	-14	-14
13 Huishoudelijke hulp (Wmo)	Pm	Pm	Pm	Pm
14 Beweging naar positieve gezondheid (AZWA)	Pm	Pm	Pm	Pm
15 Uitvoeren beleidsplan sociaal domein 2024-2027 e.v.	Pm	Pm	Pm	Pm
16 Participatiewet "In Balans"	Pm	Pm	Pm	Pm
17 Armoedebeleidsplan	Pm	Pm	Pm	Pm
18 Wijk- GGZ	-75	-75	-75	-75
Totaal beleidsontwikkelingen (niet-autonoom)	-444	-434	-369	-369

Niet-autonome ontwikkelingen - Investerings

Ook zijn een aantal investeringen als niet-autonoom te beschouwen. Deze investeringen kunnen ook heroverwogen worden en zijn vooralsnog zonder financiële gevolgen voor de Begroting 2027 – 2030.

Deze niet-autonome investeringen presenteren wij u in onderstaande tabel:

Alle bedragen x€ 1.000

Nieuwe investeringen	Verwacht jaar van gereedmelding	Verwacht investeringsbudget	Indicatie kapitaallasten
Duurzame inrichting blauwe zones centrum Heeze	2027	35	2
Korte Termijn Maatregelenpakket 2 (KTM 2)	n.t.b.*	2.250	90
A67 Restbudgetten	n.t.b.	5.500	220
Totaal inventarisatie Kaderbrief 2027		7.785	312

* n.t.b. staat voor nader te bepalen

Ophoging Investerings (Kredieten)

Van investeringen(kredieten) die al in uitvoering zijn en duidelijk is dat de kosten hoger zullen worden, hebben we deze ophogingen al opgenomen.

De financiële gevolgen zijn hieronder opgenomen:

Alle bedragen x€ 1.000

Verhogingen van kredieten	Oorspronkelijke krediet	Ophoging	Eindstand krediet	Indicatie kapitaallasten ophoging
Verbinding Randweg-Poortmannen (2025) *	4.850	2.000	6.850	80
Herinrichting Geldropseweg 2024*	731	70	801	3
Verkabeling Nieuwe Hoeve (2025) *	260	1.500	1.760	60
Samen mee naar de A2*	2.000	4.550	6.550	182
Huisvesting onderzoek Dirk Heziusschool	3.624	5.156	8.780	309
Totaal inventarisatie Kaderbrief 2027	11.465	13.276	24.741	634

Van investeringen die wel zijn vastgesteld door u, maar nog niet in uitvoering zijn, kan de uitvoering heroverwogen worden.

Ontwikkelingen na Kaderbrief 2027

1. Meicirculaire 2026

De Meicirculaire 2026 geeft inzicht in de (financiële) Rijksbijdrage aan de gemeenten. De financiële gevolgen zijn nog **niet** bekend, maar via een Raadsinformatiebrief zult u geïnformeerd worden over de financiële gevolgen voor de periode 2027 – 2030.

2. Overige ontwikkelingen

Ook ontwikkelingen die we nog niet in de Kaderbrief 2027 hebben kunnen meenemen, zouden mogelijk het begrotingsaldo 2027 – 2030 kunnen beïnvloeden. Denk hierbij aan de financiële gevolgen van het raadsakkoord, maatschappelijke ontwikkelingen na vaststelling van de Kaderbrief 2027 en de invulling van het ombuigingstraject.

Vervolgproces Kaderbrief 2027

- Addendum Kaderbrief 2027: Meicirculaire 2026 zal op 15 juni 2026 naar de raad worden verstuurd(griffie)
- Behandeling Kaderbrief 2027 in Auditcommissie: 16 juni 2026
- Kaderbrief 2027: behandeling & vaststelling in de raad op 6 juli 2026

Vragen

